

Sygn. akt III KK 55/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Stanisław Zabłocki (przewodniczący)

SSN Dariusz Kała (sprawozdawca)

SSA del. do SN Wojciech Kopczyński

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Aleksandra Herzoga
w sprawie P. G.

skazanego z art. 157 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 czerwca 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu
w W. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

P. G. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 9 września 2015 roku w miejscowości C. zabrał w celu przywłaszczenia
należące do A. B. mienie w postaci kosza na odpady, piły spalinowej marki K.,

wędki teleskopowej, maszyny do szycia marki Juki o łącznej wartości 1.000 złotych, tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.

II. w dniu 9 września 2015 roku w miejscowości C. naruszył czynność narządów ciała A. B. w ten sposób, że uderzał go po całym ciele, powodując u niego obrażenia w postaci złamania kości nosowej, lewej gałęzi żuchwy i żeber oraz ogólnych potłuczeń, tj. o przestępstwo z art. 157 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt II K (...):

1. uznał oskarżonego P. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. I aktu oskarżenia czynu, to jest występku z art. 278 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 278 § 1 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego P. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt. II aktu oskarżenia czynu, to jest występku z art. 157 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 157 § 1 k.k., wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone w pkt. 1 i 2 wyroku kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek zadośćuczynienia za doznaną przestępstwem opisanym w pkt. 2 wyroku krzywdę poprzez zapłatę przez oskarżonego kwoty 7.000,00 zł na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. B.;
5. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania w sprawie;
6. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. B. kwotę 720,00 zł tytułem poniesionych przez niego kosztów postępowania związanych z ustanowieniem w sprawie pełnomocnika;
7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od opłaty sądowej, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony apelacją przez żadną ze stron.

Kasację na niekorzyść skazanego złożył Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który zaskarżył wyżej opisany wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze. Autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia zarzucił w nim

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 1 i 2 k.p.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu, dobrowolnie poddającemu się odpowiedzialności karnej, wbrew treści zaakceptowanego na rozprawie wniosku, kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn zarzucany w pkt. II aktu oskarżenia w miejsce proponowanej we wniosku oskarżonego kary roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczeniu kary łącznej w wymiarze roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności zamiast zaproponowanej kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, co w konsekwencji doprowadziło także do rażącego naruszenia prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k. poprzez orzeczenie kary łącznej w wymiarze roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, to jest w wymiarze niższym od najwyższej z wymierzonych – za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa – kar jednostkowych, która wynosiła rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności”.

Odwołując się do tak sformułowanego zarzutu, Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, zarówno w części wskazującej na zaistniałe rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego tj. art. 387 § 2 k.p.k., które w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego materialnego (art. 86 § 1 k.k.), jak też w części domagającej się uchylenia zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Przechodząc do wyjaśnienia przyczyn wydania przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia zamieszczonego w sentencji wyroku tego sądu, należy przypomnieć, że konsensualna instytucja skazania bez przeprowadzenia postępowania dowodowego (dobrowolnego poddania się karze), przewidziana w art. 387 k.p.k., została wprowadzona do kodeksu postępowania karnego z 1997 r. jako sposób na uproszczenie i przyspieszenie postępowania, przy jednoczesnym

racjonalnym ograniczeniu kosztów wymiaru sprawiedliwości (zob. T. Grzegorzczak, J. Tylman, Polskie postępowanie karne, Warszawa 2009, s. 725; S. Waltoś, Nowe instytucje w kodeksie postępowania karnego, Państwo i Prawo 1997, nr 8, s. 26 - 27). Ustawodawca wyraźnie jednak zastrzegł, iż sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości; uwzględnienie wniosku jest możliwe jedynie wówczas, gdy nie sprzeciwia się temu prokurator, a także pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie rozprawy oraz pouczone o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego takiego wniosku (art. 387 § 2 k.p.k.). Sąd może również uzależnić uwzględnienie wniosku oskarżonego od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany (art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.k.).

Trafnie wskazuje się w judykaturze, że istota instytucji określonej w art. 387 k.p.k. sprowadza się do oceny przez sąd, czy istnieją warunki do zrezygnowania z prowadzenia postępowania na zasadach ogólnych, a jedną z przesłanek tej oceny jest stwierdzenie, że uzgodniony wymiar kary, mający następnie stać się elementem składowym wyroku skazującego, jest trafny, w tym zgodny z przepisami o charakterze materialnym. Wyrokowanie w warunkach art. 387 k.p.k., podobnie jak wyrokowanie na zasadach ogólnych, musi bowiem prowadzić do uzyskania stanu sprawiedliwości materialnoprawnej, a więc do słusznego zastosowania normy prawa karnego materialnego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2011 r., II KK 116/11, LEX nr 847139; z dnia 2 kwietnia 2012 r., V KK 437/11, LEX nr 1163987).

W niniejszej sprawie, w trakcie rozprawy przed Sądem Rejonowym w W. w dniu 23 grudnia 2015 r., oskarżony P. G. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i odmówił składania wyjaśnień, potwierdzając wyjaśnienia złożone w toku postępowania przygotowawczego. Następnie, na podstawie art. 387 § 1 k.p.k., złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wymierzenie mu za czyn opisany w pkt. I aktu oskarżenia kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, a za czyn z pkt. II aktu oskarżenia kary roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczenie kary łącznej w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zasądzenie kwoty 7.000,00 zł tytułem

zadośćuczynienia za doznane krzywdy na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. B., zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oraz zwolnienie z kosztów postępowania. Zarówno oskarżyciel publiczny, jak i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, nie sprzeciwili się wnioskowi oskarżonego.

Sąd Rejonowy na podstawie art. 387 § 2 k.p.k. postanowił „przychylić się do wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego”.

Wobec powyższego orzeczenie za czyn z pkt. II aktu oskarżenia kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc wyższej od uzgodnionej, było złamaniem porozumienia procesowego i przesądza to o naruszeniu – i to rażącym – art. 387 § 2 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Wyżej opisane uchybienie w dalszej kolejności doprowadziło do rażącego naruszenia, określonej w art. 86 § 1 k.k., granicy wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Przepis ten przewiduje, że sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności w granicach od najwyższej z kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 20 lat pozbawienia wolności.

Skoro zatem zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy orzekł w stosunku do P. G. za czyn z art. 278 § 1 k.k. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, a za czyn z art. 157 § 1 k.k. karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, to wymierzona oskarżonemu kara łączna pozbawienia wolności nie mogła być niższa niż rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności i wyższa niż 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności.

W tej sytuacji, wymierzenie kary łącznej roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, a więc kary w wysokości niższej, niż najwyższa z wymierzonych kar jednostkowych, przesądza o wystąpieniu rażącego naruszenia art. 86 § 1 k.k., które również miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, co trafnie wyeksponował autor kasacji.

W świetle powyższej argumentacji kasację Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego należało uznać za zasadną. Konsekwencją tego stanu rzeczy było uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w W. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze (co do kar jednostkowych pozbawienia wolności, kary łącznej pozbawienia wolności i rozstrzygnięcia o zaliczeniu na poczet owej kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego) i przekazanie

sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania (art. 537 § 1 i 2 k.p.k.).

Procedując w zakresie w jakim nastąpiło przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sąd Rejonowy w W. ponownie rozstrzygnie w przedmiocie wniosku o wydanie wyroku skazującego w trybie konsensualnym.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

r.g.